

II

(Nelegislativní akty)

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 29. června 2011

o státní podpoře SA.14554 (C 7/04), kterou poskytlo Německo společnosti Gesellschaft für Weinabsatz (Společnost pro prodej vína)

(oznámeno pod číslem K(2011) 4426)

(Pouze německé znění je závazné)

(2012/268/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec ⁽¹⁾ této smlouvy,poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s výše uvedenými ustanoveními ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

I. POSTUP

- (1) Po obdržení stížnosti dne 10. května 2001 zaslaly útvary Komise Spolkové republiky Německo dne 9. listopadu 2001 písemný dotaz. Na základě tohoto dotazu útvarů Komise bylo oznámeno dopisem ze dne 5. března 2002 doručeným dne 8. března 2002 opatření. Vzhledem k tomu, že v tu dobu bylo opatření již provedeno, bylo zařazeno mezi neoznámené režimy podpory (podpora NN 159/02).
- (2) Německo zaslalo dodatečné informace v dopisu ze dne 20. listopadu 2002 doručeném dne 25. listopadu 2002, v dopisu ze dne 28. dubna 2003 doručeném dne 2. května 2003, v dopisu ze dne 27. května 2003 doručeném dne 28. května 2003 a ve faxu ze dne 2. října 2003.
- (3) V dopisu ze dne 19. února 2004 SG-Greffe (2004) D/200645 informovala Komise Německo o svém

rozhodnutí zahájit s ohledem na tuto podporu řízení v souladu s čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

- (4) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ⁽³⁾. Komise vyzvala zúčastněné strany, aby se vyjádřily k podpoře, jež je předmětem tohoto řízení.
- (5) Komise neobdržela od zúčastněných stran žádné připomínky ⁽⁴⁾.
- (6) Německo předložilo Komisi své připomínky dopisem ze dne 18. března 2004, jehož doručení bylo zaevidováno dne 23. března 2004. Další připomínky byly zaslány dopisem ze dne 10. ledna 2006 zaevidovaným dne 10. ledna 2006 a dopisem ze dne 13. července 2007, zaevidovaným dne 16. července 2007.
- (7) Dopisem ze dne 21. října 2008 SG-Greffe (2008) D/206430 informovala Komise Německo, že se rozhodla rozšířit řízení, které bylo s ohledem na tuto podporu zahájeno v souladu s čl. 108 odst. 2 SFEU.
- (8) Rozhodnutí Komise o rozšíření řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ⁽⁵⁾. Komise vyzvala zúčastněné strany, aby se vyjádřily k podpoře, jež je předmětem tohoto řízení.
- (9) Komise neobdržela od zúčastněných stran žádné připomínky.

⁽¹⁾ S účinností ode dne 1. prosince 2009 se články 87 a 88 Smlouvy o ES staly články 107 a 108 SFEU. Oba soubory ustanovení jsou v podstatě totožné. Pro účely tohoto rozhodnutí se případné odkazy na články 107 a 108 SFEU vykládají jako odkazy na články 87 a 88 Smlouvy o ES.

⁽²⁾ Úř. věst. C 69, 19.3.2004, s. 11 a Úř. věst. C 329, 24.12.2008, s. 18.

⁽³⁾ Úř. věst. C 69, 19.2.2004, s. 11.

⁽⁴⁾ Stěžovatel zaslal Komisi připomínací dopisy, ale nepředložil další formální připomínky.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 329, 24.12.2008, s. 18.

- (10) Německo předložilo (po žádosti o prodloužení lhůty ze dne 17. listopadu 2008, kterou Komise přijala dne 21. listopadu 2008) připomínky Komisi dopisem ze dne 23. prosince 2008 zaevidovaným dne 5. ledna 2009.

II. POPIS PODPORY

II.1 Název opatření

- (11) *Kredit die Gesellschaft für Weinabsatz mit nachfolgendem Forderungsverzicht* [úvěr společnosti *Gesellschaft für Weinabsatz* (společnost pro prodej vína) a následné vzdání se pohledávek]

II.2 Právní základ

- (12) Toto opatření bylo realizováno na základě smluvní dohody mezi *Wiederaufbaukasse der Rheinland-pfälzischen Weinbaugebiete* (Fond pro obnovu vinařské oblasti Porýní-Falc, WAK) a společností *Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH* (falcká společnost obchodující s vínem, GfW).

II.3 Cíl

- (13) Cílem bylo poskytnout společnosti GfW úvěr na nákup moštu od vinařských podniků a obchodníků. Jako zajištění byla schválena zabezpečená aktiva. Tato aktiva byla také předmětem různé míry výhrady vlastnictví (*Eigentumsvorbehalt*) vinařských podniků a obchodníků (*Weinbaugetriebe und Kommissionäre*) ve formě prosté, rozšířené nebo prodloužené výhrady vlastnictví. Ke vzdání se pohledávek došlo v okamžiku, kdy se společnost GfW dostala do finančních potíží kvůli propadu tržních cen.

II.4 Veřejný subjekt

- (14) Fond WAK je veřejnoprávní korporací spolkové země Porýní-Falc, která je zapsána v Mohuči. Působí ve vinařské oblasti podobným způsobem jako banka. Obvyklou činností fondu WAK je poskytování úvěrů na přepracování pozemků (*Flurbereinigung*). Fond WAK je financován z příspěvků, poplatků, úvěrů a dotací (čl. 8 odst. 1 *Weinbergsaufbaugesetz* (zákon o rozvoji podnikání ve vinařství)).

II.5 Příjemci

- (15) Příjemcem opatření byla společnost GfW, které fond WAK poskytl úvěr za podmínek, které nebyly v souladu s tržními podmínkami.

- (16) GfW byla plně vlastněnou dceřinou společností asociace *Bauern-und Winzerverband Rheinland-Pfalz Süd* (asociace zemědělských a vinařských podniků v jižním Porýní-Falci). Byla založena v roce 1984 za účelem prodeje vína a zabývala se výrobou a prodejem šumivého vína, hroznové šťávy, hroznového želé, destilátu z vinných hroznů a brandy. Společnost GfW rovněž poskytovala

služby vinařským podnikům v souvislosti s destilačními opatřeními (*Destillationsmaßnahmen*). Tato destilační opatření zahrnovala opatření v rámci společné organizace trhu⁽⁶⁾ a destilaci financovanou státem, která se obvykle provádí na základě rozhodnutí Rady⁽⁷⁾. V této souvislosti poskytovala společnost GfW poradenství drobným výrobcům vína a organizovala přepravu vína do palíren.

- (17) Dalšími možnými příjemci jsou vinařské podniky a obchodníci, od nichž mohla společnost GfW na základě úvěru nakupovat mošt a kteří se nevzdali pohledávek vůči GfW v situaci, kdy se k tomuto kroku rozhodl fond WAK poté, co se společnost GfW dostala do finančních potíží.

II.6 Základní informace o podpoře

- (18) V roce 1999 zakoupila společnost GfW 44 milionů litrů moštu, k jejichž úhradě použila úvěr od fondu WAK ve výši 15 302 696,25 EUR a vlastní zdroje. 60 % tohoto moštu mělo minimálně 60 stupňů Oechsle a průměr činil 81 stupňů Oechsle. 40 % tohoto moštu tvořil běžný mošt na výrobu stolního vína s minimálně 44 stupni Oechsle, který byl nakoupen za účelem využití výhodných podmínek pro preventivní destilaci. Cena uhrazená za všechny nakoupený mošt činila v průměru 0,38 EUR za litr. Nebylo zakoupeno žádné víno jako konečný produkt. Tento nákup byl proveden na základě jednoduché, rozšířené nebo prodloužené výhrady vlastnictví (*einfache, erweiterte, verlängerte Eigentumsvorbehalte*) vinařských podniků a obchodníků. Tato zajištěná aktiva byla zároveň odsouhlasena jako zajištění pro WAK.

- (19) Podle informací poskytnutých Německem bylo cílem obchodního plánu společnosti GfW využít podle nařízení (EHS) č. 822/87 u 40 % tohoto moštu možnosti destilace, kterou povolují právní předpisy EEC, a 60 % moštu zpracovat na surové víno určené pro výrobu šumivého vína a prodat ho výrobcům šumivého vína. Navíc měla společnost GfW v plánu skladovat 20 % surového vína po dobu devíti měsíců až jednoho roku s cílem využít dotací z EU na skladování vína v souladu s nařízením (EHS) č. 822/87 a následně ho prodat na trhu surového vína pro výrobu šumivého vína.

- (20) Dne 11. listopadu 1999 obdržely vinařské podniky a obchodníci zálohu ve výši 80 % kupní ceny. Průměrná výše vyplacené zálohy činila 0,31 EUR na litr.

⁽⁶⁾ Nařízení Rady (EHS) č. 822/87 ze dne 16. března 1987 o společné organizaci trhu s vínem (Úř. věst. L 84, 27.3.1987, s. 1) ve znění z 1. srpna 2000 podle nařízení Rady (ES) č. 1493/1999 ze dne 17. května 1999 o společné organizaci trhu s vínem (Úř. věst. L 179, 14.7.1999, s. 1).

⁽⁷⁾ Viz např. rozhodnutí Rady 2000/808/EC ze dne 19. prosince 2000 o poskytnutí mimořádné národní podpory ze strany orgánů Spolkové republiky Německo na destilaci některých vinařských produktů (Úř. věst. L 328, 23.12.2000, s. 49).

- (21) V roce 1999 zaslala společnost GfW 40 % svých zásob na preventivní destilaci. Vzhledem k poklesu cen na trhu surového vína na konci roku 1999 společnost GfW rozhodla, že v daném roce nebude surové víno prodávat a počká na oživení trhu v roce 2000.
- (22) V roce 2000 došlo v důsledku poměrně velké úrody a poklesu prodeje šumivého vína k dalšímu propadu trhu s bílým vínem (průměrné ceny v některých případech klesly až o 0,20 EUR). Velké množství sudového vína, které se dosud nacházelo ve skladu, bylo nutno zaslat k další destilaci.
- (23) V důsledku změny společné organizace trhu s vínem z roku 1999, která vstoupila v platnost dne 1. srpna 2000, byla preventivní destilace v souladu s nařízením (EHS) č. 822/87 nahrazena destilací určenou pro trh konzumního alkoholu v souladu s nařízením (ES) č. 1493/1999. Její podmínky byly podstatně horší a bylo možné dosáhnout pouze přibližně poloviny předchozí ceny preventivní destilace, tj. 0,50–0,55 EUR za litr.
- (24) V důsledku poklesu cen v roce 2000 se společnosti GfW nepodařilo dosáhnout očekávaných zisků ani na trhu s vínem, ani u destilace určené pro trh konzumního alkoholu. V důsledku této skutečnosti bylo nutné výrazně snížit účetní hodnotu zásob společnosti GfW a v důsledku toho pasiva společnosti GfW převýšila její aktiva.
- (25) S ohledem na výše popsané obchodní problémy byla za rok do 31. října 2000 vypracována prozatímní účetní závěrka, která byla přezkoumána auditorem. Dne 31. října 2000 přesáhla pasiva společnosti GfW (15 670 155 EUR) její běžná aktiva ve výši 9 886 856 EUR o 5 783 299 EUR; pasiva GfW jsou uvedena v následující tabulce. Podle zprávy, kterou vypracovala společnost Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Falk & Co. GmbH, hrozí společnosti GfW v nejbližší době úpadkové řízení vzhledem k tomu, že její pasiva převyšují její aktiva (*Überschuldung*), pokud nebudou podniknuty kroky s cílem této situaci zabránit.

(26) Tabulka 1

(v EUR)	
Závazky vůči	Částka
WAK	10 150 959
Finančním institucím	726 892
Dodavatelům	218 460
Vinařským podnikům a obchodníkům	4 355 581
Ostatní	218 263
Celkem	15 670 155

- (27) Podle § 19 německého zákona o úpadku (*Insolvenzordnung*) je situace, kdy pasiva společnosti přesáhnou její aktiva, důvodem k zahájení úpadkového řízení. Vzhledem k těmto okolnostem měla výkonná rada společnosti GfW v souladu s § 64 zákona GmbHG aF i. V. m. § 19 InsO povinnost požádat o zahájení úpadkového řízení do tří týdnů od okamžiku, kdy její pasiva převýšila její aktiva (*Überschuldung*).
- (28) V důsledku hrozící platební neschopnosti požádala společnost GfW některé věřitele (fond WAK, vinařské podniky a přibližně 130 obchodníků účastnících se nákupu uvedeného v 18. bodě odůvodnění), aby se vzdali části svých nesplacených pohledávek a umožnili jí tak pokračovat v činnosti. Vinařské podniky a obchodníci by se měli vzdát 90 % svých nesplacených pohledávek, což znamená, že by obdrželi pouze další 2 % z dohodnuté kupní ceny. Zbývající schodek měl být eliminován díky nezbytnému podřízení pohledávek a prominutí pohledávek ze strany fondu WAK.
- (29) Jako hlavní věřitel (viz tabulka 1) se slabší pozicí z hlediska zajištění měla fond WAK výrazný zájem na odvrácení hrozící platební neschopnosti. Proto se pokusil přesvědčit vinařské podniky a obchodníky, aby souhlasili s prominutím části svých pohledávek. Fond WAK také dne 4. prosince 2000 podepsal písemnou dohodu se společností GfW, v níž se zavazuje podřídit část svých nesplacených pohledávek – odpovídající schodku GfW – ve prospěch ostatních věřitelů. Konečná výše tohoto podřízení pohledávek měla být stanovena až po obdržení prohlášení vinařských podniků a obchodníků, že se vzdávají svých pohledávek, aby se tak minimalizovala výše podřízených pohledávek. Bylo také dohodnuto, že fond WAK by se v případě, že by se to v pozdější fázi ukázalo jako nutné pro odvrácení úpadkového řízení, vzdal pohledávek ve výši rovnající se výši podřízených pohledávek.
- (30) 1 700 z 2 700 vinařských podniků a obchodníků vyjádřilo ochotu vzdát se 90 % svých zbývajících pohledávek, což odpovídá přibližně 60 % nesplacených pohledávek této skupiny jako celku. Zbývající vinařské podniky a obchodníci však tuto nabídku buď výslovně odmítli, nebo na žádost nereagovali. Někteří z nich se evidentně rozhodli, že se svých pohledávek nevzdají vzhledem ke svému silnějšímu postavení z hlediska zajištění – někteří disponovali prodlouženou výhradou vlastnictví a již obdrželi zálohu ve výši 80 % z dohodnuté ceny. To znamenalo, že by jejich výnosy v případě úpadkového řízení byly vyšší než nabízená 2 % dohodnuté kupní ceny.
- (31) Navíc řada vinařských podniků a obchodníků podala na společnost GfW stížnost a těmito stížnostmi se zabýval soud, který navrhl dohody o narovnání. Podle těchto dohod o narovnání by společnost GfW měla zaplatit 70 % ze zbývajících pohledávek a 30 % by se měla vzdát. Soud rovněž rozhodl, že společnost GfW bude muset uhradit 80 % soudních poplatků. Podobné dohody o narovnání navrhly i další soudy a s ohledem na tuto

skutečnost již společnost GfW nemohla předpokládat, že by ostatní vinařské podniky a obchodníci byli ochotni se vzdát 90 % svých zbývajících pohledávek. Kromě toho někteří vinaři a obchodníci nyní prohlásili, že ze zbývajících 20 % budou požadovat vyplatit plných 100 %.

- (32) § 305a německého zákona o úpadku stanoví, že mimo-soudní narovnání (*außergerichtliche Einigung*) s cílem předejít vypořádání pohledávek ztroskotá, pokud se jediný z věřitelů rozhodne přistoupit k vymáhání poté, co bylo jednání o mimosoudním narovnání zahájeno.
- (33) Proto společnost GfW v rozporu se svým původním záměrem již nemohla žádat vinařské podniky a obchodníky, aby se vzdali svých pohledávek. Místo toho podepsala společnost GfW dne 21. února 2001 dohodu s fondem WAK, v níž WAK prohlašuje, že pokryje schodek společnosti GfW za rok 2000 v plné výši tak, že se vzdá svých pohledávek ve výši 5 005 441,60 EUR. Za zbývajícím dluh za období od 1. ledna 2001 až 31. prosince 2001 si pak nebude účtovat žádný úrok. Tato dohoda rovněž uvádí, že zbývajících pohledávek vinařských podniků a obchodníků budou uhrazeny v plné výši. Tímto způsobem byla zajištěna bezpečnost nepodřízených pohledávek fondu WAK, byl odstraněn schodek, prozatím odvráceno úpadekové řízení a společnost GfW mohla pokračovat v obchodní činnosti.
- (34) Během období od 1. listopadu 2000 do 31. prosince 2000 uhradila společnost GfW fondu WAK splátky úvěru v hodnotě 1 440 446,92 EUR. V období let 2001–2005 pokračovala společnost GfW v obchodní činnosti a pravidelně splácela fondu WAK úvěr; celková výše splátek dosáhla 3 728 969,40 EUR. Společnost GfW navíc v průběhu roku 2001 hradila fondu WAK úroky ve výši 149 757,16 EUR.
- (35) Vzhledem k poklesu obratu v oblastech pravidelné činnosti společnosti GfW a rovněž nedostatečné kapitalizaci se společnost GfW rozhodla, že 31. prosince 2004 ukončí veškeré své aktivity a přistoupí k likvidaci společnosti GfW. Všechny zbývajících zásoby z ostatních oblastí podnikání byly prodány. Veškerý výtěžek byl použit na vyplacení fondu WAK. S kupujícím (soukromá osoba) bylo dohodnuto, že hodnota veškerých zbývajících zásob podle inventurního soupisu ke dni 31. prosince 2004 bude převedena na fond WAK na konci roku 2005. Tato hodnota by se rovnala původní kupní ceně ve výši 79 579,79 EUR.
- (36) Společnost GfW byla nakonec k 1. červnu 2005 zrušena a v průběhu roku 2006 byla vymazána z obchodního rejstříku. Společnost nemá ani právního nástupce, ani neexistuje jiná právnícká osoba, od které by bylo možno podporu získat zpět.
- (37) Do 31. prosince 2005 byla splacena část úvěru ve výši 9 897 154,65 EUR a uhrazeny úrokové platby ve výši

793 994,99 EUR. Po likvidaci zbývajících majetku společnosti GfW (v hodnotě 87 079,79 EUR) byly zbývajících nesplacené pohledávky fondu WAK v přibližné výši 313 000 EUR prohlášeny za nedobytné a byly odepsány. Nesplacená část úvěru tedy činila celkem 5 318 441,60 EUR (původní prominutí pohledávky ve výši 5 005 441,60 EUR a nesplacené pohledávky po likvidaci ve výši 313 000 EUR).

II.7 Povaha a intenzita podpory

- (38) Fond WAK poskytl v roce 1999 společnosti GfW úvěr ve výši 15 302 696,25 EUR v několika splátkách na dobu 12 až 18 měsíců:

	(v EUR)
11.11.1999	5 936 061,62
25.11.1999	6 868 777,04
1.12.1999	585 429,72
13.12.1999	112 110,66
17.12.1999	1 800 317,21
<i>Celkem</i>	15 302 696,25

- (39) Byly účtovány následující úrokové sazby:

4. čtvrtletí 1999	3,28 %
1. čtvrtletí 2000	3,51 %
2. čtvrtletí 2000	4,15 %
3. čtvrtletí 2000	4,80 %
4. čtvrtletí 2000	5,15 %
2001	4,55 %–5,25 %

- (40) Dne 11. listopadu 1999 obdrželi dodavatelé zálohu ve výši 80 % dohodnuté ceny. Navíc v důsledku prodloužené výhrady vlastnictví udělené některým dodavatelům, byla část zásob, která by nevyústila ve zpracování, mísení nebo směšování, použita k zajištění zbývajících pohledávek těchto dodavatelů ve výši 20 %. Bylo rovněž dohodnuto, že zásoby poslouží jako zajištění vůči bance WAK. V důsledku výhrady vlastnictví však měl fond WAK jen sekundární nárok na část zásob, dokud nebyly vypořádány pohledávky, na které se vztahovala prodloužená výhrada vlastnictví. V důsledku uvedených skutečností tedy větší podíl rizika kolísání cen nesla společnost GfW a její věřitelé, z nichž hlavním byla fond WAK.

- (41) Z úvěru poskytnutého bankou WAK společností GfW byl hrazen jen omezený úrok: od 11. listopadu 1999 do 31. prosince 1999 (ve výši 3,28 %), od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2000 (3,51 % – 5,15 %) a od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2001 (4,55 %–5,25 %). Po 31. prosinci 2001 nebyl vznesen nárok na další úhradu úroku.
- (42) Při zohlednění rizika, které fondu WAK plynulo z poskytnutí úvěru společností GfW, měl být kromě běžné úrokové sazby vyměřen společností významný příspěvek za riziko. Vzhledem k tomu, že k úrokové sazbě žádný takový příspěvek za riziko připočten nebyl, obsahoval úvěr v době svého poskytnutí prvek podpory. Tento prvek podpory lze vypočítat jako rozdíl mezi úctovanou úrokovou sazbou a tržní úrokovou sazbou po přičtení příspěvku za riziko, který měl být správně účtován.
- (43) Podle sdělení Komise o metodě stanovení referenčních a diskontních sazeb⁽⁸⁾ ve znění sdělení Komise o technickém přizpůsobení metody stanovení referenčních a diskontních sazeb⁽⁹⁾, platného pro dané období, se základní referenční sazba pro Německo pohybuje mezi 5,23 % a 6,33 %. Podle tohoto sdělení je stanovena referenční sazba minimální sazbou, kterou je možné ve zvláštních rizikových situacích zvýšit (například u podniku v obtížích nebo v případě, že není poskytnuta záruka obvykle požadovaná bankami). V takových případech může příspěvek činit až 400 bazických bodů nebo i více v případě, že by s poskytnutím příslušného úvěru nesouhlasila žádná soukromá banka.
- (44) Podle Německa se úrokové sazby účtované německými bankami za toto období u obdobných úvěrů pohybovaly mezi 5,25 % až 6,50 % (např. VR-Bank Südliche Winstrasse.) a 5,40 % až 6 % (Die Kreissparkasse Bad Dürkheim).
- (48) Prostřednictvím zkoušky soukromého věřitele se posuzuje, zda by soukromý věřitel za stejných tržních podmínek jednal nebo zda jednal stejně jako veřejný věřitel. V předmětném případě měli soukromí věřitelé u společnosti GfW k 31. říjnu 2010 pohledávky ve výši 5,5 milionu EUR, ale žádný z nich se svých pohledávek nevzdal. Ze zprávy nezávislého auditora se skutečně jeví, že pro fond WAK bylo podřízení a prominutí části pohledávek z ekonomického hlediska smysluplné, avšak nevyplývalo z ní, proč nebyl ochoten vzdát své pohledávky žádný ze zbývajících věřitelů.
- (49) Při zahájení formálního vyšetřovacího řízení dospěla Komise k závěru, že v době zahájení řízení nebylo možné vyloučit, že podřízení a zřeknutí se pohledávek ze strany fondu WAK (tj. úvěru poskytnutého společností GfW a budoucích úroků z tohoto úvěru), nebylo v souladu se zkouškou soukromého věřitele vzhledem k tomu, že se jeví jako vyšší, než bylo nezbytně nutné, a nepřiměřeně zvýhodňovalo nejen GfW, ale i další věřitele (především vinařské podniky a obchodníky), jejichž pohledávky byly uhrazeny v plné výši.
- (50) Zahájení formálního vyšetřovacího řízení bylo pak rozšířeno tak, aby zahrnovalo i poskytnutí úvěru. Konkrétně byla vyjádřena pochybnost o tom, zda poskytnutí úvěru proběhlo za tržních podmínek (nebyl účtován příspěvek za riziko) a s dostatečnými zárukami.
- (51) V rozšířeném formálním vyšetřovacím řízení byla opět vznesena pochybnost týkající se možné podpory poskytnuté vinařským podnikům a obchodníkům. Informace dostupné v dané době nasvědčovaly tomu, že cena zaplacená za mošt byla vyšší než příslušná cena tržní, že cílem transakce nebyla maximalizace zisku, ale podpora trhu s vínem a moštem, a že pozice vinařských podniků a obchodníků z hlediska zajištění v rámci kupní smlouvy byla výhodnější než za běžných okolností.

II.8 Doba trvání opatření

- (45) Jednorázové opatření.

II.9 Důvody pro zahájení formálního vyšetřovacího řízení

- (46) Komise zahájila formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU vzhledem k podezření, že podřízení a prominutí pohledávek by mohlo představovat státní podporu ve smyslu článku 107 SFEU.
- (47) Komise zkoumala na základě informací dostupných v době původního zahájení formálního vyšetřovacího řízení zejména to, zda bylo podřízení a prominutí pohledávek provedeno na základě zkoušky soukromého věřitele.
- (52) Pochybnosti týkající se ceny byly ještě zdůrazněny dokumenty poskytnutými Německem po počátečním zahájení řízení, z nichž vyplývalo kolísání cen za litr stolního vína (bez DPH) v roce 1999 v regionu Pfalz-Rheinhessen od minimální ceny 0,26 EUR (říjen/listopad) přes cenu 0,30 EUR (červen až září) a 0,35 EUR (duben) až po maximální výši 1,10 EUR (únor, červen, listopad/prosinec). Minimální tržní cena, stolního vína, které by mohlo být dosaženo v době poskytnutí úvěru, tedy činila 0,26 EUR za litr.
- (53) Průměrná pořizovací cena ve výši 0,38 EUR za litr se tedy jeví jako vyšší než nejnižší tržní cena, která se pohybovala kolem 0,26 EUR za litr.

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 273, 9.9.1997, s. 3.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 241, 26.8.,1999, s. 9.

III. STÍŽNOSTI A INFORMACE TŘETÍCH STRAN

- (54) Komise obdržela informace o tom, že výše uvedené prominutí pohledávek bylo financováno ze zdrojů fondu WAK. Bylo uvedeno, že spolková země Porýní-Falc jako orgán veřejné moci financující fond WAK prozkoumala případnou kapitálovou injekci v důsledku snížení kapitálové základny fondu WAK, ale nakonec vydala zamítavé rozhodnutí.
- (55) Komise obdržela stížnost týkající se státní podpory údajně poskytnuté na základě prominutí pohledávek ze strany fondu WAK. Stěžovatel uvedl, že společnost GfW soutěžila v prodeji vinných destilátů a prominutí pohledávek ve prospěch této společnosti způsobilo jejím konkurentům značné problémy s prodejem vlastních výrobků. Stěžovatel předložil několik novinových článků obsahujících informace o tom, že se fond WAK vzdal svých pohledávek ve prospěch společnosti GfW.
- (56) Tentýž stěžovatel také zaslal dopis, který obdržel od státního zastupitelství v Kaiserslauternu (centrální kancelář pro vyšetřování hospodářské trestné činnosti) jako odpověď na svůj dopis. Státní zastupitelství v Kaiserslauternu ve svém dopise shrnuje informace obdržené od stěžovatele v podobě novinových článků a prohlášení a informuje stěžovatele, že na základě těchto obdržených informací neshledává důvod zahájit trestní vyšetřování (*strafrechtliches Ermittlungsverfahren einzuleiten*).

IV. PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

- (57) Komise neobdržela v rámci formálního vyšetřovacího řízení žádné připomínky.
- (58) Další dopisy od stěžovatele, opakovaně zasílané po počátečním zahájení řízení, nepřinesly žádné nové skutečnosti nebo argumenty.

V. PŘIPOMÍNKY Z NĚMECKA

V.1 Prvky podpor v době poskytnutí úvěru

- (59) Německo poskytlo všestranné informace o podmínkách úvěru poskytnutého fondem WAK společností GfW, které byla zahrnuty do popisu opatření v oddílu II:
- (60) Ve svých připomínkách Německo připouští, že úrok účtovaný z úvěru společností GfW fondem WAK byl nižší než tržní sazba. Německo uznává, že rozdíl mezi tržní sazbou a účtovanou úrokovou sazbou představuje pro společnost GfW podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- (61) Německo rovněž předkládá důkaz, že společnost GfW byla zrušena a rozpuštěna ke dni 1. června 2005. Všechny zbývající zásoby z ostatních oblastí podnikání byly prodány. Veškerý výtěžek byl použit na vyplacení

fondu WAK. S kupujícím (soukromá osoba) bylo dohodnuto, že hodnota veškerých zbývajících zásob podle inventurního soupisu ke dni 31. prosince 2004 bude převedena na fond WAK na konci roku 2005. Tato hodnota by se rovnala původní kupní ceně ve výši 79 579,79 EUR. V roce 2006 byla společnost GfW vymazána z obchodního rejstříku a neexistuje právní nástupce ani právnická osoba, od nichž by bylo možno podporu získat zpět. V souladu s ustálenou judikaturou ⁽¹⁰⁾ není proto zpětné získání podle Německa možné.

- (62) Německo ujišťuje, že poskytnutí jednoduché, rozšířené či prodloužené výhrady vlastnictví pro vinařské podniky a obchodníky s vínem v souvislosti s prodejem hroznového moštu bylo v souladu s běžnou obchodní praxí. Německo zároveň ujišťuje, že přijetí zajištěných aktiv jako záruky, a to i přes výhradu vlastnictví, jak to udělal fond WAK s úvěrem pro společnost GfW, rovněž odpovídá běžné obchodní praxi.
- (63) Německo kromě toho uvádí, že nákup hroznového moštu na podzim v roce 1999 společností GfW se uskutečnil za tržní cenu, protože 60 % zakoupeného hroznového moštu byl kvalitní mošt (minimálně 60 stupňů Oechsle), nikoli hroznový mošt určený pro výrobu běžného stolního vína, jak se předpokládalo na začátku procesu. Podle Německa jsou požadavky na kvalitu u produkce šumivého vína vyšší než požadavky na stolní víno (minimálně 60 resp. 44 stupňů Oechsle). Zbývajících 40 % hroznového moštu byl mošt určený k výrobě běžného stolního vína a byl zakoupen za účelem využití výhodných podmínek preventivní destilace.
- (64) Ve svých připomínkách Německo zdůrazňuje, že marketingová koncepce společnosti GfW pro 60 % zásob zahrnovala nákup velkého množství vysoce kvalitního hroznového moštu a následné zpracování do homogenních dávek šarží surového vína určeného pro výrobu sektu (Sektgrundwein) v souladu s požadavky na homogenitu a kvalitu vinic. Surové víno pro výrobu šumivého vína vyžaduje nízkou hladinu SO₂ a vysokou hladinu ovocných kyselin. Toho je možno dosáhnout pouze tehdy, pokud byl hroznový mošt zakoupen v podzimním prodejním období a pokud společnost GfW sama zpracuje mošt na surové víno.
- (65) Podle informací, které poskytlo Německo o trhu se surovým vínem určeným pro výrobu šumivého vína, základní cena jednoho litru hroznového moštu s 60 stupňů Oechsle činila 0,312 EUR na litr. Za každý další stupeň Oechsle (maximálně do 80 stupňů Oechsle) bylo zapláceno 0,005 EUR za litr. Vinaři a obchodníci s vínem byli podle této zásady placeni za vysokou kvalitu moštu, přičemž 60 % moštu byl nákup.

⁽¹⁰⁾ ESD, 21.3.1990, *Belgie v. Komise (Tubemeuse)*, C-142/87, Sb. rozh. I-959.

(66) V této souvislosti Německo poukazuje na relevantní trh. Podle jeho názoru tržní cena za běžné stolní víno nemůže být měřítkem pro těchto 60 % zásob, protože relevantním trhem pro společnost GfW není trh s běžným stolním vínem, nýbrž trh se surovým vínem vyšší kvality, které bude použito pro výrobu šumivého vína. Německo se zároveň zmiňuje o teorii nahrazení poptávky, která zdůrazňuje, že se dvěma výrobky se neobchoduje na stejném trhu, pokud je nelze vzájemně nahradit, ani když se cena jednoho mění. V daném případě specifické požadavky na hroznový mošt a surové víno určené pro výrobu šumivého vína neumožňují nahrazení hroznovým moštem pro výrobu běžného stolního vína nebo stolním vínem, i kdyby cena stolního vína výrazně poklesla. Snížení ceny stolního vína proto nebude mít vliv na cenu hroznového moštu pro výrobu šumivého vína, protože se nemohou vzájemně nahradit.

(67) Podle statistiky dovozu Německé vinařské asociace (Deutsche Weinbauverband) v období 1998–2001 tržní cena dovezeného bílého vína, které je vzhledem ke své vysoké kvalitě vhodné pro výrobu šumivého vína, činila 0,38 EUR za litr, což je výrazně více než uváděných 0,26 EUR za litr stolního vína. Ve svých připomínkách Německo konstatuje, že existují dva rozdílné trhy, jeden pro běžné stolní víno a hroznový mošt pro výrobu stolního vína a druhý pro surové víno vysoké kvality a hroznový mošt, určené pro výrobu vysoce jakostního vína.

(68) Podle Německa je proto třeba konstatovat, že relevantní trh vína, které se neposílá k destilaci, je trhem surového vína vysoké kvality určeného pro výrobu šumivého vína, u něho lze dosáhnout mnohem vyšších cen (0,38 EUR za litr), než je tržní cena běžného stolního vína (0,26 EUR za litr). Německo proto soudí, že cena, kterou platila společnost GfW za hroznový mošt, odpovídala tržní ceně na relevantním trhu a zahrnovala obvyklé rozpětí zisku.

(69) Společnost GfW měla navíc v plánu zapojit se do programů skladování a destilace vín v rámci Unie (GfW tyto služby nabízela pěstitelům vína již dříve). V rámci programu skladování se platilo 0,06 EUR za litr za 20 % zásob, které měly být později prodány jako surové víno pro výrobu šumivého vína. V rámci programu destilace bylo placeno 0,50 EUR – 0,55 EUR za litr za 40 % zásob posílaných k destilaci.

(70) Podle názoru Německa bylo možné mít z těchto činností zisk, když fond WAK poskytl společnosti GfW úvěr. Na jedné straně v prosinci 1999 hodlala společnost GfW využít 40 % nakoupeného hroznového moštu pro preventivní destilaci za podstatně vyšší cenu za destilaci, než byla cena nákupní (0,50 EUR–0,55 EUR za litr). Na druhé straně bylo předpovídáno, že výrobci šumivých vín zaplatí poměrně dobré ceny (mezi 0,36 EUR a 0,41 EUR za litr) za velká množství jednotné zaručené kvality surového vína. Německo soudí, že společnost GfW mohla dosahovat průměrného výnosu z prodeje ve výši 0,44 až 0,46 EUR za litr, což hodně převyšuje

průměrnou cenu 0,38 EUR za litr, která se platí vinařským podnikům a obchodníkům s vínem.

(71) Při plánování se vycházelo z následujících odhadů tržních cen:

	Objem	Cena/litr (EUR)
Destilace	40 %	0,50–0,55
Dotace EU na skladování vína/moštu (1 rok): 0,06 EUR/l a následný prodej jako surové víno pro výrobu šumivých vín	20 %	0,435
Prodej jako surové víno pro výrobu šumivých vín	40 %	0,375

(72) Na základě těchto předpokladů se očekávala průměrná prodejní cena ve výši 0,44 až 0,46 EUR/l.

(73) Výše uvedené prodejní předpovědi vedou k následujícím odhadům zisku:

	Cena/litr (EUR)
Nákupní cena a zpracování	0,37–0,38
Příjem z prodeje vína jako surového vína pro výrobu šumivých vín, dotace na destilaci a skladování	0,44–0,46
Předpokládaný zisk	0,06–0,09

(74) Na základě celkového objemu zhruba 44 milionu litrů se očekával celkový zisk zhruba mezi 2,64 miliony EUR a 3,96 miliony EUR.

(75) Německo odkazuje také na tržní cenu za stolní víno, kterou uvádí Evropská komise v rozhodnutí o zahájení řízení (0,26 EUR za litr), což je nejnižší uváděná cena za stolní vína v listopadu 1999. V úplné cenové nabídce za listopad 1999 je tržní cena za stolní víno v rozsahu od 0,26 EUR a 0,56 EUR za litr. Navíc toto plné cenové rozpětí se drželo po celý rok 1999. Pro rok 2000 se rozpětí ceny pohybovalo od 0,20 EUR do 0,41 EUR za litr. Německo rovněž zdůrazňuje, že 60 % hroznového moštu zakoupeného společností GfW mělo v průměru 81 stupňů Oechsle, tedy mnohem více než požadovaných 44 pro stolní víno, což se samozřejmě odrazilo na ceně, kterou společnost GfW za hroznový mošt zaplatila.

V.2 Prvek podpory v době podřízení pohledávek a zřeknutí se pohledávek

(76) Podle Německa bylo zjištěno, že společnost GfW čelila platební neschopnosti po vypracování předběžné účetní závěrky v listopadu 2000. Schodek společnosti GfW

dosahoval tehdy přibližně 6 milionů EUR, což se potvrdilo po vypracování roční účetní závěrky pro rok 2000. Příčinou schodku bylo, že hodnota zásob stále ještě ve vlastnictví společnosti GfW se snížila po výrazném propadu tržních cen, což znamenalo, že GfW by mohla prodat své zásoby za nižší cenu, než byl počáteční odhad.

(77) Podle informací, které Německo poskytlo ke dni 31. října 2000, fond WAK stále měl vůči společnosti GfW pohledávky ve výši přibližně 10 milionů EUR. Jako záruku měl fond WAK ve stejném okamžiku zajištěná aktiva společnosti GfW v hodnotě 5,7 milionu EUR. Tento majetek byl předmětem výhrady vlastnictví (jednoduché, rozšířené nebo prodloužené) ve prospěch vinařských podniků a obchodníků s vínem, což by jim podle Německa v případě platební neschopnosti dávalo přednost. Podle Německa by tak společnost GfW v případě platební neschopnosti musela uhradit platbu vinařům a obchodníkům ve výši přibližně 3,5 milionu EUR, než by mohla provádět platby jakýmkoli dalším věřitelům.

(78) V zájmu včasného odstranění schodku a zabránění úpadkovému řízení v souladu s § 64 zákona GmbHG a.F. i. V. m. § 19 InsO, bylo potřeba přijmout okamžité opatření.

(79) Německo upozorňuje, že jako hlavní věřitel se slabší pozicí z hlediska zajištění měl fond WAK značný zájem na tom, aby se vyhnul hrozící platební neschopnosti. Snažil se proto přesvědčit vinaře a obchodníky, aby se vzdali části svých pohledávek a také aby se dne 4. prosince 2000 dohodli se společností GfW na tomto:

— podřízení pohledávek ve výši schodku, poté co vinaři a obchodníci souhlasili s tím, že se vzdají 90 % svých zbývajících pohledávek,

— zřeknutí se, ale pouze v případě nutnosti, té části pohledávky, s jejíž podřízením souhlasili.

(80) I přes úspěšný začátek vyjednávání s většinou vinařů a obchodníků, kteří souhlasili, že se vzdají svých pohledávek, společnost GfW nakonec neuspěla vzhledem ke společnému postupu některých vinařských podniků a obchodníků a jejich právníků. Ti nebyli ochotni vzdát se svých pohledávek, protože jejich přednostní pozice z hlediska zajištění v důsledku jejich rozšířené nebo prodloužené výhrady vlastnictví a podaným žalobám. Těmito žalobami se zabýval soud, který navrhl dohody

o narovnání. Podle těchto dohod o narovnání by společnost GfW měla zaplatit 70 % ze zbývajících pohledávek a 30 % by se měla vzdát. Soud rovněž rozhodl, že společnost GfW bude muset uhradit 80 % soudních poplatků. Obdobné dohody o narovnání navrhly i jiné soudy. S vědomím toho už nemohla společnost GfW očekávat, že vinaři a obchodníci budou souhlasit s prominutím 90 % svých zbývajících pohledávek. Kromě toho někteří vinaři a obchodníci nyní prohlásili, že ze zbývajících 20 % budou požadovat vyplátit plných 100 %. Skutečnost, že 1 700 z 2 700 vinařů a obchodníků již dříve dalo najevo, že by byli ochotni zřít se části svých pohledávek, již ztratila smysl, neboť § 305a německého zákona o úpadku uvádí, že mimosoudní narovnání (*außergerichtliche Einigung*), které má zabránit úpadkovému řízení, selhává, když se byť jen jeden jediný věřitel rozhodne přistoupit k vymáhání, poté co byla zahájena jednání o dosažení mimosoudního narovnání.

(81) Dne 21. února 2001 se proto fond WAK dohodl se společností GfW, že uhradí schodek z roku 2000, a to prominutím částky 5 005 441,60 EUR ze svých pohledávek, že na zbývajícím dluhu nebude v období 1. ledna 2001–31. prosince 2001 účtován žádný úrok a že pohledávky vinařů a obchodníků budou vyrovnány v plné výši. Byla zaručena bezpečnost nepodřízených pohledávek. Schodek společnosti GfW byl odstraněn, úpadkovému řízení se podařilo zabránit a společnost GfW mohla pokračovat v obchodní činnosti.

(82) Německo tvrdí, že podřízení i prominutí pohledávek je v souladu se zkouškou soukromého věřitele. Na podporu tohoto tvrzení odkazuje Německo na příslušnou judikaturu.

(83) Je možné požadovat prominutí části pohledávky, aby se zvýšila částka, která se skutečně vrátí⁽¹¹⁾. Soukromý věřitel by jednal tak, aby co nejvíce snížil své ztráty. V případě, že pohledávka nebyla dostatečně zajištěna, dohoda o odložení splátek by zvýšila naději na splacení bez ztrát, neboť dlužník by měl možnost krizi zvládnout a zlepšit svou situaci⁽¹²⁾. V rozhodnutí Soudu prvního stupně ve věci HANSA soud odmítá předchozí praxi Komise, kdy je požadován stejný podíl prominutých pohledávek u soukromých a veřejných věřitelů ve vztahu k jejich podílu na dluhu. Namísto toho soud stanovil, že je možné použít „zkoušku soukromého věřitele“, pokud je poměr prominutých pohledávek mezi jednotlivými věřiteli nevyvážený. Soud prvního stupně zdůrazňuje, že rozhodné je postavení věřitele jako držitele zajištěných, přednostních nebo běžných pohledávek, tj. pořadí cenných papírů jednotlivých věřitelů. Soud prvního stupně konstatoval, že veřejný věřitel se chová stejně jako soukromý věřitel, když se po rozsáhlém a racionálním zvažování, kolik by toho mohl získat zpátky, jaké je riziko v případě likvidace a jaké jsou

⁽¹¹⁾ ESD, 29.4.1999, *Španělsko v. Komise*, C-342/96, Sb. rozh. I-2459.

⁽¹²⁾ ESD, 22.11.2007, *Španělsko v. Lenzing*, C525/04, Sb. rozh. I-9947.

možnosti ozdravení podniku, rozhodne vzdát se určité části svých pohledávek⁽¹³⁾. A konečně Německo odkazuje na rozhodnutí Komise ve věci společnosti Huta Cynku, v němž Komise stanovila, že neexistuje žádné zvýhodnění, a tedy žádná státní podpora, pokud restrukturalizace zajistí lepší výtěžek než likvidace⁽¹⁴⁾.

- (84) Na základě těchto důvodů Německo tvrdí, že vezmeme-li v úvahu postavení fondu WAK jako hlavního věřitele a jeho slabší pozici z hlediska zajištění ve srovnání s vinařskými podniky a obchodníky, bylo podřízení i zřeknutí se pohledávky v souladu se zkouškou soukromého věřitele a netvoří státní podporu. V úpadečném řízení by fond WAK trafil přinejmenším stejně a s největší pravděpodobností významně větší část své zbývající pohledávky.
- (85) Pouze díky tomu, že se podařilo odvrátit platební neschopnost společnosti GfW a vyrovnat zbývající pohledávky vinařů a obchodníků, získal fond WAK plná zástavní práva ke zbývajícím zásobám a mohl zajistit vyšší úhradu zbývajících pohledávek, než by tomu bylo v případě platební neschopnosti.
- (86) Z pohledu ex ante byl podle Německa postup fondu WAK správný, zejména vzhledem k tomu, že se mu podařilo zajistit vyšší úhradu převedením své slabší pozice z hlediska zajištění do primárního zástavního práva a zabránit hrozící platební neschopnosti společnosti GfW. Podle Německa by si každá soukromá banka počínala v téže situaci stejně.
- (87) Jak uvedly německé orgány, na základě posouzení účetnictví společnosti GfW z pohledu ex ante by podle odhadu další fungování společnosti GfW umožnilo fondu WAK realizovat platby ve výši 5 112 918,81 milionu EUR. Na druhou stranu, pokud by společnost GfW vstoupila do úpadečného řízení, fond WAK by mohl realizovat platbu maximálně ve výši 2,4 milionu EUR. Rozdíl tedy činí minimálně 2,7 milionu EUR.
- (88) To potvrzuje zpráva ze dne 3. února 2003 vypracovaná nezávislým auditorem⁽¹⁵⁾ na objednávku WAK a předložená německými orgány. Zpráva dochází k závěru, že

pro fond WAK mělo z ekonomického hlediska smysl podřídit své pohledávky, vzdát se části svých pohledávek na výše uvedenou částku a budoucích úrokových plateb. Tento závěr zdůvodnilo Německo následovně:

- Pokud by fond WAK nepodřídil své pohledávky a nevzdal se svých pohledávek a úrokových plateb, společnost GfW by musela vyhlásit úpadek a byla by zlikvidována. Pohledávky fondu WAK by musely být plněny z prodeje majetku společnosti GfW.
- Pokud by společnost byla zlikvidována, hodnota majetku společnosti GfW by klesla. Reálné výnosy z prodeje majetku by představovaly jen asi 50 % až 70 % účetní hodnoty. Proto by se výtěžek s přihlédnutím k zástavním právům pohyboval v rozmezí od 1,84 milionu EUR do 2,4 milionu EUR.
- Úpadečkové řízení je nákladné.
- Německý konkurzní zákon („InsO“) stanoví právo na oddělení výrobků s výhradou vlastnictví; ale rozhoduje o tom na základě svého uvážení správce konkurzní podstaty, který volí mezi plněním smlouvy a rozdělením aktiv (ustanovení § 103 konkurzního řádu). Oddělení aktiv je možné pouze tehdy, pokud správce konkurzní podstaty odmítne plnit smlouvu, a v tom případě může věřitel od smlouvy odstoupit a požadovat oddělení aktiv a má právo na náhradu škody za neplnění smlouvy. Zálohy mohou být vyrovnány. Na oplátku může společnost GfW požadovat vrácení již provedených plateb, které tak mohou kompenzovat náhradu škody za neplnění smlouvy.
- Naproti tomu poté, co fond WAK podřídil část svých pohledávek, bylo právně možné, aby se společnost GfW vyhnula úpadečkovému řízení a po zřeknutí se části svých pohledávek a úrokových plateb měl fond WAK nesplacené pohledávky v hodnotě 5,15 milionu EUR, jejichž navrácení by mohl očekávat vzhledem k tomu, že společnost GfW mohla nadále pokračovat v obchodní činnosti.
- Také se uvádí, že pokud by bylo zahájeno úpadečkové řízení, splácení úvěru ve výši 1 440 476,92 EUR ze strany společnosti GfW fondu WAK v období od 1. listopadu do 31. prosince roku 2000 by mohlo být společností GfW na základě konkurzních pravidel napadeno. To by vedlo k tomu, že fond WAK by měl povinnost tyto prostředky vrátit.

⁽¹³⁾ Soud prvního stupně, 11.7.2002, *HAMSA v. Komise*, T-152/99, Sb. rozh. II-3049.

⁽¹⁴⁾ Rozhodnutí Komise, 25.9.2007, o státní podpoře C 32/06 (ex N 179/06), kterou Polsko poskytlo společnosti Huta Cynku Miasieczko Śląskie SA, 2008/142/ES.

⁽¹⁵⁾ Wirtschaftsprüfungsgesellschaft Falk & Co. GmbH.

- (89) Německo zdůrazňuje, že hodnocení ex post ukazuje, že rozhodnutí podřídit a prominout pohledávky bylo z ekonomického pohledu rozumnější, neboť platby získané vzhledem k zabránění úpadku společnosti GfW dosáhly hodnoty 4 670 517,65 EUR, což předčilo maximální částku ve výši 2,4 milionu EUR, které by mohly být zajištěny v rámci úpadkového řízení.
- (90) Německo závěrem konstatuje, že podřízení a prominutí pohledávek bylo v souladu se zkouškou soukromého věřitele, v době podřízení a prominutí pohledávek ze strany WAK nedostávali vinaři a obchodníci s vínem žádnou podporu.

VI. POSOUZENÍ PODPORY

VI.1 Organizace společného trhu

- (91) Až do vstupu v platnost nařízení Rady (ES) č. 479/2008 ze dne 29. dubna 2008 o společné organizaci trhu s vínem⁽¹⁶⁾ se na pěstování a zpracování vína vztahovalo nařízení (ES) č. 1493/1999. Článek 71 nařízení Rady (ES) č. 1493/1999 uvádí, že na výrobu produktů a obchodování s těmito produkty se vztahují články 87, 88 a 89 Smlouvy (nyní články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování Evropské unie). Do 31. července 2000 se na pěstování a zpracování vína vztahovalo nařízení (EHS) č. 822/87. Článek 76 nařízení (EHS) č. 822/87 uvádí, že na výrobu produktů uvedených v článku 1 nařízení a na obchodování s těmito produkty se vztahují články 92, 93 a 94 Smlouvy (nyní články 107, 108 a 109 SFEU). Daná opatření musí být proto prozkoumána z hlediska pravidel pro poskytování státní podpory.

VI.2 Existence státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU

- (92) V souladu s čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU je zakázáno, aby členský stát poskytoval jakoukoli podporu v jakékoli formě nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž zvýhodněním některých podniků nebo výroby určitých druhů zboží, pokud to má vliv na obchod mezi členskými státy.
- (93) Fond WAK je veřejnoprávní korporací financovanou zčásti z prostředků spolkové země Porýní-Falc a zčásti z parafiskálních poplatků. Opatření je tudíž financováno ze státních prostředků.
- (94) Zdá se, že podpora určitému podniku ovlivňuje obchod mezi členskými státy, pokud daný podniky působí na trhu otevřeném obchodu uvnitř Unie⁽¹⁷⁾. Uvnitř Unie

funguje významný obchod se zemědělskými výrobky. Proto tato podpora může ovlivnit obchod mezi jednotlivými členskými státy⁽¹⁸⁾.

- (95) Soud rozhodl, že k tomu, aby bylo možno určit, zda státní opatření představuje podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o EU, je také třeba zjistit, zda podnik-příjemce nezískává ekonomickou výhodu, kterou by za obvyklých tržních podmínek nezískal⁽¹⁹⁾, nebo zda opatření neumožnilo podniku vyhnout se povinnosti nést náklady, které by normálně musel hradit z vlastních finančních zdrojů⁽²⁰⁾. To by nepochybně dostatečně naznačovalo možné narušení hospodářské soutěže⁽²¹⁾.

VI.2.1 Existence podpory společnosti *Gesellschaft für Weinabsatz (GfW)*

VI.2.1.a) Poskytnutí úvěru ze strany fondu WAK

- (96) Úvěr od fondu WAK ve výši 15 302 696,25 EUR byl poskytnut na podzim v roce 1999. Společnosti GfW byla účtována úroková sazba v rozmezí 3,28 % až 5,25 % po dobu trvání úvěru. Nebyla účtována žádná riziková přírážka. Referenční sazba pro Německo se v tomto období pohybovala mezi 5,23 % a 6,33 %.
- (97) Německo souhlasí s názorem Komise, že poskytnutí úvěru nebylo provedeno v souladu s tržními podmínkami. Pokud by úvěr byl poskytnut za tržních podmínek, byla by účtována vyšší základní sazba a byla by přičtena riziková přírážka, s přihlédnutím k omezenému zajištění, které nabídla záruka za úvěr.
- (98) Lze konstatovat, že úvěr poskytnutý společnosti GfW obsahoval prvek státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, neboť společnost GfW získala ekonomickou výhodu, kterou by za obvyklých tržních podmínek nezískala. Prvek podpory je vypočítán jako rozdíl mezi účtovaným úrokem a referenční sazbou s průměrnou rizikovou přírážkou.

(99) Možný převod podpory na právní nástupce

- ⁽¹⁸⁾ Obchod Německa s vínem uvnitř Společenství dosáhl 10 364 600 litrů (dovoz) a 1 881 900 litrů (vývoz) v roce 1999. Pro Porýní-Falc nejsou k dispozici žádné údaje. (Zdroj: Spolkový statistický úřad)
- ⁽¹⁹⁾ ESD, 11.7.1996, *SFEI a další*, C-39/94, Sb. rozh. I-3547, bod 60.
- ⁽²⁰⁾ ESD, 14.2.1990, *Francie v. Komise*, C-301/87, Sb. rozh. I-307, bod 41.
- ⁽²¹⁾ ESD, 17.9.1980, *Philip Morris v. Komise*, C-730/79, Sb. rozh. 2671.

⁽¹⁶⁾ Úř. věst. L 148, 6.6.2008, s. 1.

⁽¹⁷⁾ Viz zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 13.7.1988, *Francie v. Komise*, C-102/87, Sb. rozh. 4067.

(100) Podle Německa byla společnost GfW zrušena a rozpuštěna ke dni 1. června 2005. Všechny zbývající zásoby z ostatních oblastí podnikání byly prodány. Veškerý výtěžek byl použit na vyplacení fondu WAK. S kupujícím (soukromá osoba) bylo dohodnuto, že hodnota veškerých zbývajících zásob podle inventurního soupisu ke dni 31. prosince 2004 bude převedena na fond WAK na konci roku 2005. Tato hodnota by se rovnala původní kupní ceně ve výši 79 579,79 EUR. V roce 2006 byla společnost GfW vymazána z obchodního rejstříku a neexistuje právní nástupce ani právnická osoba, od nichž by bylo možno podporu získat zpět. V souladu s ustálenou judikaturou⁽²²⁾ není proto zpětné získání podle Německa možné.

(101) Vzhledem k tomu, že zbývající aktiva fondu GfW byla prodána, osoba, která je zakoupila, by případně mohla mít prospěch z podpory poskytnuté GfW. Avšak vzhledem k tomu, že dotyčná osoba zaplatila původní cenu a v minulých letech se trh propadl, je zřejmé, že kupující zaplatil přinejmenším tržní cenu. Komise proto dospěla k závěru, že na kupujícího nepřešla žádná podpora ze zbývajících zásob společnosti GfW. Společnost GfW zároveň zanikla, a neexistuje tudíž žádná podpora, kterou by bylo možno získat zpět.

VI.2.1.b) Podřízení a prominutí pohledávek ze strany fondu WAK

(102) Podřízení pohledávek a vzdání se pohledávek a úrokových plateb financoval fond WAK z vlastních prostředků a z odpovídajícího úvěru, který si vzal, a má se tedy za to, že se jedná o financování ze státních prostředků.

(103) Abychom určili, zda podřízení a zrušení pohledávek představuje státní podporu ve prospěch společnosti GfW ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, je třeba zjistit, zda GfW nezískává ekonomickou výhodu, kterou by za obvyklých tržních podmínek nemohla získat nebo zda dané opatření neumožnilo společnosti GfW vyhnout se povinnosti nést náklady, které by normálně musela hradit z vlastních finančních zdrojů. Toto zkoumání je nutno provést na základě tzv. zkoušky soukromého věřitele. Prostřednictvím zkoušky soukromého věřitele se posuzuje, zda by soukromý věřitel za stejných tržních podmínek jednal nebo zda jednal stejně jako veřejný věřitel.

(104) Podle ustálené judikatury je možno požadovat prominutí části pohledávek, aby se zvýšila částka, která se skutečně vrátí. Soukromý věřitel by jednal tak, aby minimalizoval

své ztráty⁽²³⁾. V případě, že pohledávka nebyla dostatečně zajištěna, dohoda o odložení splátek by zvýšila naději na splacení bez ztrát, neboť dlužník by měl možnost krizi zvládnout a zlepšit svou situaci⁽²⁴⁾.

(105) V rozhodnutí Soudu prvního stupně ve věci HANSA⁽²⁵⁾ soud odmítá předchozí praxi Komise, kdy je požadován stejný podíl prominutých pohledávek u soukromých a veřejných věřitelů ve vztahu k jejich podílu na dluhu. Namísto toho soud stanovil, že je možné použít „zkoušku soukromého věřitele“, pokud je poměr prominutých pohledávek mezi jednotlivými věřiteli nevyvážený. Paragraf 168 a 169 rozsudku zní:

„(168) Pokud podnik, který čelí výraznému zhoršení své finanční situace, navrhne svým věřitelům dohodu nebo řadu dohod o restrukturalizaci dluhu s cílem vyřešit situaci a vyhnout se likvidaci, každý věřitel se musí rozhodnout s ohledem jednak na částku, která je mu v rámci navrhované dohody nabízena, a jednak na částku, kterou by podle svého očekávání mohl získat po případné likvidaci podniku. Jeho volbu ovlivňuje řada faktorů, např. jeho postavení věřitele jako držitele zajištěné, přednostní nebo běžné pohledávky, povaha a rozsah možných záruk, které drží, jak hodnotí možnosti ozdravení podniku a rovněž prospěch, který by mohl získat v případě likvidace. Pokud by se například ukázalo, že v případě likvidace podniku by realizační hodnota jeho aktiv stačila pouze na pokrytí hypotéky a přednostních pohledávek, běžné pohledávky by neměly žádný význam. V takovém scénáři by zrušení velké části jeho pohledávek skutečně nebylo obětí.

(169) Z toho vyplývá, že pokud neznáme faktory, které určují příslušnou cenu možností nabízených věřitelům, pouhá skutečnost, že existuje zjevný nepoměr mezi částkami, které odepsali jednotliví věřitelé, není sama o sobě směrodatná, pokud jde o důvody, které je vedly k tomu, aby přistoupili na navrhované prominutí dluhu.“

(106) Ve věci HANSA⁽²⁶⁾ Soud prvního stupně navíc konstatoval, že veřejný věřitel se chová stejně jako soukromý věřitel, když se po rozsáhlém a racionálním zvažování, kolik by mohl získat zpátky, jaké je riziko v případě likvidace a jaké jsou možnosti ozdravení podniku, rozhodne vzdát se určité části svých pohledávek. A konečně ve věci společnosti Huta Cynku⁽²⁷⁾ Komise rozhodla, že neexistuje žádná výhoda, a tedy žádná státní podpora, pokud restrukturalizace poskytne vyšší výtěžek než likvidace.

⁽²³⁾ Viz poznámka pod čarou 11.

⁽²⁴⁾ Viz poznámka pod čarou 12.

⁽²⁵⁾ Viz poznámka pod čarou 13.

⁽²⁶⁾ Viz poznámka pod čarou 13.

⁽²⁷⁾ Viz poznámka pod čarou 14.

⁽²²⁾ Viz poznámka pod čarou 10.

- (107) Při posuzování, zda by soukromý věřitel jednal nebo zda jednal stejně jako fond WAK, je nutno, s odkazem na výše uvedenou judikaturu, přezkoumat možnosti, jaké měl fond WAK na výběr, když se ukázalo, že společnost GfW čelí platební neschopnosti, a jaké hospodářské důsledky by jednotlivé možnosti znamenaly. Jako druhý krok je třeba stejným způsobem se zaměřit na vinařské podniky a obchodníky s vínem a poté vyhodnotit, zda situaci, v níž se ocitl fond WAK, lze srovnávat s postupem vinařů a obchodníků a z tohoto pohledu ji hodnotit.
- (108) Po oznámení, že společnost GfW čelí platební neschopnosti, měl fond WAK dvě možnosti. Buď mohl umožnit zahájení úpadečného řízení, nebo se tomu snažit zabránit a uzavřít se společností GfW dohodu, která by společnosti umožnila dále pokračovat v činnosti. Na základě informací předložených Německem a podepřených zprávou ze dne 3. února 2003 vypracovanou nezávislým auditorem (viz 88. bod odůvodnění) jsou hospodářské důsledky těchto dvou rozhodnutí podle Německa tyto: Ex ante, v případě úpadečného řízení by fond WAK mohl očekávat navrácení nanejvýš asi 2,4 milionu EUR ze svých pohledávek. V případě, že fond WAK uzavřel se společností GfW dohodu, že se vzdává části svých pohledávek, a tím umožňuje společnosti GfW i nadále obchodovat, mohl by fond WAK ex ante očekávat, že se mu z jeho pohledávek vrátí přibližně 5,1 milionu EUR. Rozdíl činí 2,7 milionu EUR ve prospěch řešení, kdy společnost GfW dostane možnost vyhnout se úpadečnému řízení. To, zda vinaři a obchodníci s vínem byli ochotni udělat totéž, mělo jen menší vliv na výpočty návratnosti, ale výsledek srovnání těchto dvou variant to nezměnilo.
- (109) Návratnost v případě úpadku odhadovaná ve zprávě na 2,4 milionu EUR vychází z předpokladu německé strany, že pohledávky vinařů a obchodníků s vínem ve výši 4,4 milionu EUR by měly být vypořádány dříve než pohledávky fondu WAK. Nicméně podle Evropské komise německý zákon o úpadku uvádí, že přednostně před dluhy fondu WAK by měly být vypláceny dluhy pouze vinařským podnikům a obchodníkům s prodlouženou výhradou vlastnictví. Pro ostatní dluhy i dluh fondu WAK by měly platit rovné podmínky. Vlastní výpočty Evropské komise však ukazují, že i v případě, kdy veškeré pohledávky fondu WAK a vinařů a obchodníků by měly mít rovné podmínky, fond WAK by v případě úpadku mohl očekávat vrácení maximálně 4,7 milionu EUR (vychází se z maximální celkové zpětné úhrady ve výši 6,8 milionu EUR a z toho, že WAK a vinařské podniky obdržely platbu v poměru svých dlužných pohledávek – 10 milionů EUR fond WAK a 4,4 milionu EUR vinařské podniky a obchodníci s vínem). Závěrem lze proto říci, že ex ante by příznivější variantou pro fond WAK bylo zabránit platební neschopnosti společnosti GfW.
- (110) Vinaři a obchodníci s vínem na druhou stranu stáli před velice odlišnými počty. Za prvé za dodané zboží již obdrželi 80 % platby. Za druhé podle nabídky společnosti GfW by obdrželi pouze 10 % z 20 %, které jim stále dluží. Ve skutečnosti to znamenalo, že dostanou pouze další 2 % dohodnuté kupní ceny, pokud by podepsali dohodu. To je bezesporu méně, než co by mohli očekávat v úpadečném řízení bez ohledu na své zajištění (jednoduchá, rozšířená nebo prodloužená výhrada vlastnictví). V průměru by mohli očekávat, že ze svých zbývajících pohledávek získají 48 % (2,1 milionu z celkové částky 4,4 milionu). Není proto žádným překvapením, že někteří vinaři a obchodníci nabídku společnosti GfW odmítli. Za třetí muselo být jasné, že bude v zájmu fondu WAK vzdát se části svých pohledávek a vyhnout se platební neschopnosti, i kdyby vinaři a obchodníci totéž neudělali, což by naopak vinařům a obchodníkům umožnilo získat zpět větší podíl svých zbývajících pohledávek než nabízených 10 %. Za čtvrté někteří z nich již dali společnost GfW k soudu a soud rozhodl v jejich prospěch a uložil společnosti GfW uhradit 80 % zbývajících pohledávek.
- (111) Je možné konstatovat, že i když vinaři a obchodníci s vínem a fond WAK byli všichni věřiteli společnosti GfW, možnosti volby a výsledky této volby byly u fondu WAK a vinařů a obchodníků natolik rozdílné, že je nelze srovnávat. To, že se vinařské podniky a obchodníci s vínem rozhodli nevzdat se svých pohledávek, by nemělo negativně ovlivnit zjišťování, zda fond WAK jednal v souladu se zkouškou soukromého věřitele.
- (112) Komise po zvážení různých možností, které fond WAK měl, dochází k závěru, že částečné podřízení a prominutí pohledávek ze dne 4. prosince 2000 a 21. února 2001 v celkové výši 5 005 441,60 EUR a zrušení úrokových plateb počínaje 31. prosincem 2000 bylo pro WAK tou nejlepší volbou, a je proto v souladu se zkouškou soukromého věřitele. Podřízení a prominutí pohledávek umožňuje odklad dluhu, což je pro věřitele ve srovnání s bankrotem výhodnější. V souladu s ustálenou judikaturou⁽²⁸⁾ veřejný věřitel porovná prospěch spojený se získáním nabízené částky v rámci plánu restrukturalizace a částku, kterou by mohl získat cestou případné likvidace podniku. Společnost GfW tudíž nezískala žádnou výhodu, kterou by nezískala za obvyklých tržních

⁽²⁸⁾ ESD, 29.4.1999, Španělsko v. Komise, C-342/96, Sb. rozh. I-2459, bod 46; ESD, 29.6.1999, DMT, C-256/97, Sb. rozh. I-3913, bod 24; a Soud prvního stupně, 11.7.2002, HANSA v. Komise, T-152/99, Sb. rozh. II-3049, bod 168.

podmínek, společnosti GfW nebyla tedy poskytnuta žádná státní podpora v důsledku rozhodnutí fondu WAK podřídit a prominout část svých pohledávek.

(113) Při zahájení řízení byla vyjádřena pochybnost, zda fond WAK udržel podřízené a prominuté pohledávky na nezbytném minimu. Podle připomínek Německa se však WAK vzdal části svých pohledávek potřebných pro pokrytí schodku společnosti GfW za rok 2000, což bylo podle německého zákona o úpadku nezbytné (viz 25. bod odůvodnění), aby se zabránilo úpadkovému řízení a aby společnost GfW mohla dál obchodovat. V první smlouvě (podepsané dne 4. prosince 2000) mezi společností GfW a fondem WAK, která měla zabránit platební neschopnosti společnosti GfW, se fond WAK dohodl se společností GfW na podřízení pohledávek ve stejné výši, jako je schodek, poté co vinaři a obchodníci s vínem souhlasili, že se vzdají 90 % svých zbývajících pohledávek a v případě potřeby se vzdají části pohledávek, s jejímž podřízením souhlasili (viz 79. a 80. bod odůvodnění). Rozsáhlejší prominutí pohledávek, než se původně předpokládalo, bylo dáno rozhodnutím vinařů a obchodníků s vínem nevzdat se žádné ze svých pohledávek z důvodů uvedených ve 110. bodě odůvodnění výše, a to i přes úsilí fondu WAK a společnosti GfW přesvědčit vinaře a obchodníky, aby přispěli svým dílem a pomohli zabránit úpadku společnosti GfW (viz 79. a 80. bod odůvodnění německých připomínek). Jak bylo uvedeno v 108. bodě odůvodnění, rozhodnutí vinařů a obchodníků nevzdat se svých zbývajících pohledávek mělo na ekonomické hodnocení fondu WAK pouze omezený dopad a nezměnilo výsledek tohoto hodnocení, tj. z ekonomického pohledu bylo pro fond WAK prioritou zabránit úpadkovému řízení společnosti GfW.

(114) Komise proto dochází k závěru, že částečné podřízení a prominutí pohledávek ze strany fondu WAK bylo tou nejlepší volbou, a je proto v souladu se zásadou soukromého věřitele, a nejedná se tedy o státní podporu pro společnost GfW ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

VI.2.2 Existující podpora pro vinaře a obchodníky

(115) Při zahájení a následném rozšíření formálního vyšetřovacího řízení byly vzneseny otázky týkající se případné podpory pro vinaře a obchodníky s vínem. Za prvé, pozice z hlediska zajištění, které vinařským podnikům a obchodníkům s vínem poskytla v době nákupu společnost GfW, se zdála poměrně silná a objevily se pochybnosti, zda poskytnutá pozice z hlediska zajištění je

skutečně v souladu s běžnou obchodní praxí. Za druhé, cena za nákup hroznového moštu byla podle odhadu vyšší než cena tržní. Za třetí, rozhodnutí vinařů a obchodníků s vínem nevzdat se žádné ze svých pohledávek, když společnost GfW čelila platební neschopnosti, bylo zpochybněno spolu s rozhodnutím fondu WAK podřídit část svých pohledávek a poté se jich vzdát, i když vinaři a obchodníci se rozhodli nevzdat se 90 % svých zbývajících pohledávek (20 % hodnoty zásob).

VI.2.2.a) V době nákupu hroznového moštu – poskytnuta pozice z hlediska zajištění

(116) Ve svých připomínkách Německo ujistilo, že jednoduché, rozšířené nebo prodloužené výhrady vlastnictví udělené různým vinařským podnikům a obchodníkům s vínem v souvislosti s nákupem hroznového moštu jsou skutečně v souladu s běžnou obchodní praxí. To znamená, že i když vinařům a obchodníkům s vínem byla poskytnuta poměrně silná pozice z hlediska zajištění, zejména těm, kteří získali prodlouženou výhradu vlastnictví, bylo jejich postavení v souladu s běžnou obchodní praxí, a nebylo silnější, než kdyby uzavřely dohodu se soukromým kupujícím.

(117) Komise odkazuje na doporučení⁽²⁹⁾ registrovaná Spolkovým svazem německých vinných sklepů a specializovaných obchodů v Trevíru, Spolkovým svazem německých prodejců vína v Mohuči a Německou vinařskou asociací v Bonnu (*Der Bundesverband der Deutschen Weinkellereien und des Weinfachhandels e.V., Trier, der Bundesverband der Deutschen Weinkommissionäre e.V., Mainz und der Deutsche Weinbauverband e.V., Bonn*) spolu s německým úřadem pro hospodářskou soutěž (Bundeskartellamt) v souladu s § 22 odst. 3 bodem 2 zákona proti omezování hospodářské soutěže (*des Gesetzes gegen Wettbewerbsbeschränkungen*)⁽³⁰⁾. První verze doporučení byla registrována v roce 1990 a aktuální verze v roce 2005. Z těchto doporučení jasně vyplývá, že v případech, kdy v okamžiku předání zboží není uhrazena plná kupní cena, prodávající by si měl ponechat plné vlastnické právo až do úplného zaplacení kupní ceny. Pozice z hlediska zajištění poskytnutá vinařským podnikům a obchodníkům s vínem poskytla v daném případě různý stupeň jistoty. Pouze ti s prodlouženou výhradou vlastnictví měli plnou jistotu platby. To znamená, že pozice vinařů a obchodníků s vínem z hlediska zajištění nebyla v průměru tak silná, jak je doporučováno ve výše uvedených doporučeních. Komise,

⁽²⁹⁾ http://www.doerr-weinkommission.de/fileadmin/user_upload/agb_doerr.pdf

⁽³⁰⁾ http://www.bundeskartellamt.de/wDeutsch/download/pdf/Merkblaetter/Merkblaetter_deutsch/Konditionenempfehlungen0509.pdf

proto s poukazem na tato doporučení a na aktuálně udělovanou pozici z hlediska zajištění, přijímá ujištění Německa, že poskytování pozice z hlediska zajištění je běžnou obchodní praxí, jako tomu bylo u vinařů a obchodníků v daném případě, a že poskytnutá pozice z hlediska zajištění nebyla silnější než v rámci běžné smlouvy mezi dvěma soukromými subjekty, a proto se nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

VI.2.2.b) V době nákupu hroznového moštu
– cena za zakoupený hroznový
mošt

- (118) Při zahájení řízení byla cena, kterou společnost GfW zaplatila za nákup hroznového moštu, údajně vyšší než cena tržní. Jako tržní cena byla použita cena stolního vína a jako referenční se uváděla cena 0,26 EUR za litr. Ve svých připomínkách poskytlo Německo důležité informace o obchodní strategii společnosti GfW, která ukazuje, že trh s běžným stolním vínem není relevantním trhem a že strategie společnosti GF byla trojí. Za prvé, nákup hroznového moštu na výrobu stolního vína a zapojení do programu destilace v rámci Unie (40 % zásob). Za druhé, nákup velmi kvalitního hroznového moštu se zamýšleným prodejem na trhu s vysoce kvalitním surovým vínem určeným pro výrobu sektu (60 % zásob). Za třetí, zapojení do programu skladování v rámci Unie s 20 % zásob, než byly prodány na výrobu šumivého vína. Při zjišťování, zda dva výrobky patří ke stejnému trhu, využívá Komise *Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství* ⁽³¹⁾. Podle bodu 7 poznámky „relevantní výrokový trh zahrnuje všechny výrobky nebo služby, které jsou považovány za zaměnitelné nebo nahraditelné spotřebitelem, z důvodu vlastností výrobků, jejich cen a jejich zamýšleného použití.“
- (119) Trh s hroznovým moštem zakoupeným za účelem využití programu destilace v rámci EU je samozřejmě trhem běžného stolního vína. Za víno posílané k destilaci však musí být zaplacená odpovídající cena.
- (120) Jako u všech tradičních intervenčních opatření zaměřených na zemědělské trhy je hlavním cílem preventivní destilace vína v souladu s článkem 38 nařízení (EHS) 822/87 odstranění nadměrného nabídky z trhu vína, a proto cena této dobrovolné destilace musela být nasazena dosti vysoko, aby přiměla výrobce posílat víno k destilaci. Skutečnou roční cenu opatření týkající se destilace stanovila Rada jako 65 % z tzv. orientační ceny.
- (121) O samotné orientační ceně rozhoduje jednou ročně Rada a cena je výslovně nastavena na podporu trhu. Z toho důvodu musela být samozřejmě nastavena na dosti vysokou úroveň. Nařízením Rady (ES) č. 1676/1999 ze dne 19. července 1999, kterým se stanoví orientační cena v odvětví vína pro hospodářský rok 1999/2000 ⁽³²⁾, určilo orientační ceny pro jednotlivé kategorie vína. Cena pro kategorii AII (bílé stolní víno z odrůd révy vinné typu Sylvánské zelené nebo Müller-Thurgau) byla stanovena na 82,81 EUR za hektolitr a cena pro kategorii AIII (bílé stolní víno z odrůd révy vinné typu Ryzlink rýnský) na 94,57 EUR za hektolitr. Podle přílohy III nařízení Komise (ES) č. 1681/1999 ze dne 26. července 1999, kterým se stanoví nákupní ceny, podpory a některé další částky platné pro hospodářský rok 1999/2000 a určené pro intervenční opatření v odvětví vína ⁽³³⁾, přesná cena za destilaci závisí na stupni alkoholu dodaného vína, protože cena za preventivní destilaci (65 % orientační ceny) byla vypočtena Komisí nikoli za hektolitr, ale podle stupně alkoholu na hektolitr v daném roce.
- (122) Hlavním úkolem Komise, pokud jde o destilaci vína, bylo zhodnotit aktuální situaci na trhu a podle toho každý rok stanovit povolené množství pro preventivní destilaci v jednotlivých členských státech. Nařízením Komise (ES) č. 2367/1999 ze dne 5. listopadu 1999, kterým se zavádí preventivní destilace podle článku 38 nařízení Komise (EHS) č. 822/87 na hospodářský rok 1999/2000 ⁽³⁴⁾ přidělilo na německý trh 148 000 hektolitrů pro hospodářský rok 1999/2000. Nařízením Komise (ES) č. 546/2000 ze dne 14. března 2000, kterým se mění nařízení (ES) č. 2367/1999 ⁽³⁵⁾, zvýšilo toto množství na 468 000 hektolitrů. Nařízením č. 2367/1999 omezilo objem vína posílaného k destilaci na 40 % z celkové výroby. Podle záznamů Komise vydestilovali němečtí výrobci v rámci tohoto programu přibližně 400 000 hektolitrů.
- (123) Cena zaplacená za víno posílané k destilaci byla podle Německa 0,50–0,55 za litr. Vezmeme-li v úvahu výše uvedený způsob výpočtu, Komise považuje cenu uváděnou Německem za realistickou.
- (124) Komise konstatuje, že vzhledem k zásahům na trhu Unie byly pro podstatnou část vinné produkce vytvořeny dva oddělené trhy. Jeden, kde referenční cenou byla cena vína posílaného k destilaci, v tomto případě 0,50–0,55 EUR za litr, a druhý, kde referenční cenou byla cena trhu. Cena 0,26 EUR za litr, jak je uvedeno v rozhodnutí o zahájení řízení, nemůže být proto považována za relevantní referenční cenu za nákup hroznového moštu určeného k destilaci.

⁽³¹⁾ Úř. věst. C 372, 9.12.1997, s. 5.

⁽³²⁾ Úř. věst. L 199, 30.7.1999, s. 7.

⁽³³⁾ Úř. věst. L 199, 30.7.1999, s. 15.

⁽³⁴⁾ Úř. věst. L 283, 6.11.1999, s. 10.

⁽³⁵⁾ Úř. věst. L 67, 15.3.2000, s. 7.

- (125) Aby bylo možno stanovit, co je relevantní trh s hroznovým moštem nakoupeným ke zpracování na „surové víno“ určené pro výrobu sektu, je třeba nejprve posoudit, zda existují oddělené trhy s vínem, a pokud ano, zda hroznový mošt nakoupený společností GfW patří ke stejnému trhu jako stolní víno, či nikoli. Bude také nutno rozhodnout, zda za vyšší kvalitu vína by bylo možno dosáhnout vyšších cen. Komise ve své statistice vždy odkazuje na rozdílné ceny v závislosti na kvalitě vína. Podle interních specialistů na víno v rámci Komise není cena vína u jednotlivých šarží stejná a dostupné statistiky vína uvádějí pouze průměrné ceny za různou kvalitu vína. Skutečnou cenu ovlivňuje několik elementů. Jsou to kvalita, stárnutí, pověst, poptávka a obsah alkoholu ve stupních Oechsle. Stupně Oechsle označují vyzrállost a hladinu cukru v hroznech. To je důležité, neboť to určuje konečný přirozený obsah alkoholu ve víně. Podle Deutsches Weininstitute (Německý vinařský institut) vyžaduje výroba sektu neboli šumivého vína vysoký stupeň obsahu alkoholu v surovém víně ⁽³⁶⁾.
- (126) To podporuje tvrzení Německa, které prosazuje, aby stupeň Oechsle v hroznovém moštu byl vyšší, pokud konečným výrobkem má být šumivé víno, nikoli stolní, a aby se za hroznový mošt s vyšším stupněm Oechsle platil příplatek. Komise proto přistupuje na argumenty Německa, že oddělené trhy existují a že cena hroznového moštu určeného pro výrobu šumivého vína musí být skutečně vyšší než cena moštu používaného k výrobě stolního vína. V důsledku toho Komise také uznává, že cenu, kterou společnost GfW zaplatila v době nákupu nelze srovnávat s cenou stolního vína, tj. 0,26 EUR za litr, jak tomu bylo při zahájení řízení.
- (127) Německo i nadále poskytuje informace, které se týkají dosažitelné ceny na relevantním trhu, pro výrobu šumivého vína je třeba využít trh s vysokou kvalitou. Podle těchto informací činila na trhu se surovým vínem určeným pro výrobu šumivého vína základní cena jednoho litru hroznového moštu s 60 stupňů Oechsle 0,312 EUR na litr. Za každý další stupeň Oechsle (maximálně do 80 stupňů Oechsle) bylo zapláceno 0,005 EUR za litr. Vinaři a obchodníci s vínem byli podle této zásady placeni za vysokou kvalitu moštu, přičemž 60 % moštu byl nákup. Zároveň podle statistiky vývozu Německé vinařské asociace (Deutsche Weinbauverband) za období let 1998 – 2001, kterou předložilo Německo, tržní cena dováženého bílého vína, které je vzhledem ke své vysoké kvalitě vhodné pro výrobu sektu, byla 0,38 EUR za litr.
- (128) Komise je ochotna přijmout argumenty Německa pro cenu přibližně 0,38 EUR za litr na relevantním trhu, a to na základě informací svých interních odborníků na
- víno o způsobu určování ceny vína, informací z německého sdružení vinařů, jak je uvedeno výše, a výpočtu zisku v obchodním plánu společnosti GfW.
- (129) Obchodní plán společnosti GfW předložený Německem ukazuje, že v době nákupu hroznového moštu společnost předpokládala, že bude schopna poslat 40 % zásob na preventivní destilaci za cenu 0,50–0,55 EUR za litr., prodat 60 % zásob za cenu 0,375 EUR za litr a u 20 % zásob očekávala další dotaci z Unie ve výši 0,06 EUR za litr za skladování vína, než bude o rok později prodáno za 0,375 EUR za litr. Celkově společnost GfW počítala s prodejem zásob za průměrnou cenu ve výši 0,44 až 0,46 EUR a se ziskem v rozmezí 0,06 až 0,09 EUR za litr. To by znamenalo celkový zisk zhruba od 2,64 milionu EUR do 3,96 milionu EUR.
- (130) V roce 1999 poslala společnost GfW 40 % svých zásob na preventivní destilaci za cenu 0,50 EUR–0,55 EUR za litr. Vzhledem k poklesu cen na trhu s vínem na konci roku 1999 – což vzhledem k vyšším cenám rok předtím společnost GfW nepředpokládala – GfW rozhodla, že své zbývající zásoby v tom roce neprodá, nýbrž uskladní, a prodá je v roce 2000, případně pokud by ceny na trhu zůstaly nízké, využije druhého kola preventivní destilace. Toto rozhodnutí vycházelo z předpokladu, že preventivní destilace bude pokračovat. Nové nařízení (ES) č. 1493/1999 o společné organizaci trhu s vínem však preventivní destilaci zrušilo. Místo toho zavedlo možnost dobrovolné destilace pro zásobování trhu konzumního alkoholu. Nově zavedené opatření pro nouzovou destilaci lze použít pouze ve výjimečných případech narušení trhu. Bod odůvodnění 35 nařízení (ES) č. 1493/1999 výslovně odkazuje na zrušení destilace jako umělého odbytu pro nadprodukcí. Nové nařízení vstoupilo v platnost ke dni 31. července 2000.
- (131) Pro společnost GfW to znamenalo, že opatření týkající se destilace byla v hospodářském roce 2000/01 výrazně méně příznivá než v předchozích letech. Při destilaci pro zásobování trhu konzumního alkoholu bylo možno dosáhnout jen zhruba polovinu dříve dosahované průměrné ceny ve výši 0,50 EUR–0,55 EUR na litr.
- (132) Podle názoru Německa nebylo možno v době, kdy se společnost GfW rozhodla, že ponechá víno ve skladu, tento vývoj předvídat. Komise se na druhou stranu domnívá, že tento vývoj byl ve skutečnosti předvídatelný. Nová společná organizace trhu s vínem výslovně směřovala ke zrušení destilace. Společnosti GfW mělo být proto jasné, když se tehdy rozhodla pro druhé kolo destilace, že opatření týkající se destilace v druhé polovině roku 2000 a dále žádnou úlevu od klesajících cen na trhu s vínem neposkytne.

⁽³⁶⁾ http://www.deutscheweine.de/jcc/Internet-EN/nav/0f2/0f207d71-9ffe-401e-76cd-461d7937aee2&sel_uCon=02a235d6-994d-7017-288b-5952196117f5&uTem=0e3307d7-19ff-e401-e76c-d461d7937aee

(133) Nicméně dohady kolem toho, zda společnost GfW měla vědět o změně v nařízení, nemají smysl. Obchodní plán v době nákupu, v jehož rámci by jednání společnosti GfW jako soukromého investora mělo být posuzováno, zahrnoval pouze první kolo destilace, která proběhla a za kterou společnost GfW obdržela 0,50 EUR – 0,55 EUR za litr. Plán nezahrnoval druhé kolo preventivní destilace, a proto předpokládaný zisk z této destilace nebyl součástí výpočtu celkového zisku v době nákupu. Nebyl součástí obchodního plánu, a přestože není pochyb o tom, že rozhodnutí společnosti GfW jít do druhého kola destilace, když tržní cena klesala, bylo chybné, není možné považovat to v době nákupu za státní podporu pro vinařské podniky a obchodníky.

(134) Na základě výše uvedených skutečností dospěla Komise k závěru, že na podzim roku 1999 nakoupila společnost GfW hroznový mošt za tržní cenu, a proto vinařským podnikům a obchodníkům nebyla udělena žádná státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

VI.2.2.c) V době podřízení a prominutí pohledávek ze strany fondu WAK

(135) V 114. bodě odůvodnění bylo konstatováno, že podřízení a vzdání se pohledávek ze strany fondu WAK bylo pouze v jeho vlastním zájmu a v souladu se zkouškou soukromého investora, a že se tedy nejednalo o státní podporu pro společnost GfW. Skutečnost, že rozhodnutí fondu WAK zvýhodnilo vinaře a obchodníky, nemá žádný význam, neboť nešlo o úmysl, ale jen o důsledek snahy fondu WAK získat zpět co nejvíce svých vlastních prostředků.

(136) Komise konstatuje, že při podřízení a prominutí svých pohledávek neposkytl fond WAK vinařům ani obchodníkům žádnou státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

VI.3 Klasifikace podpory jako podpory protiprávní

(137) Vzhledem k tomu, že prvek podpory obsažený v úvěru poskytnutém fondem WAK ve prospěch společnosti GfW byl přiznán a vyplacen bez předchozího oznámení Komisi, je to protiprávní ve smyslu čl. 1 písm. f) nařízení Rady (ES) č. 659/1999 z 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES ⁽³⁷⁾.

VI.4 Výjimky uvedené v článku 107 Smlouvy týkající se úvěru poskytnutého společnosti GfW

(138) Je proto nutno prověřit, zda jedna z výjimek ze zákazu státní podpory podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU platí.

(139) Ze současného pohledu nejsou výjimky stanovené v čl. 107 odst. 2 a odst. 3 písm. a), b) a d) použitelné, neboť dotyčná podpora není ani:

— podporou, která má napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností, ani

— podporou, která má napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu nebo napravit vážné narušení v hospodářství některého členského státu, ani

— podporou určenou na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví, pokud tato podpora neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže v Unii v míře odporující společnému zájmu.

(140) Čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU je proto jedinou výjimkou, která by případně mohla platit:

(141) V době poskytnutí podpory byla podpora prvovýrobcům posuzována přímo podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU. V souladu s tehdejší praxí by podpora investic, úvěry, chov hospodářských zvířat, organizace producentů, reklama a propagace, náhrada škody způsobené nemocemi, pojistné a technická pomoc mohly být při splnění určitých kritérií považovány za slučitelné s vnitřním trhem. Žádná z uvedených forem slučitelné podpory však nemůže být použita k vynětí dotyčné podpory.

(142) Kromě toho ve snaze neponechat nic náhodě Komise přezkoumala, zda pokyny pro záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích není možné použít pro daný případ. První podmínkou, kterou musí podnik splnit, pokud má pro něj být podpora při záchraně a restrukturalizaci přínosem, je to, že se musí skutečně jednat o podnik v obtížích ve smyslu pokynů pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ⁽³⁸⁾. Z informací, které má Komise k dispozici, nic nenasvědčuje tomu, že by se podnik nacházel v obtížích ve smyslu výše uvedených pokynů v době, kdy byla podpora poskytnuta. Teprve o rok později v důsledku propadu trhu se společnost GfW ocitá v problémech.

⁽³⁷⁾ Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽³⁸⁾ Úř. věst. C 288, 9.10.1999, s. 2.

(143) V každém případě Komise chce poukázat na to, že je na dotyčném členském státu, aby naplňoval závazek spolupráce, který má vůči Komisi, a poskytl Komisi vše potřebné k tomu, aby mohla ověřit, zda všechny podmínky pro výjimku, o kterou žádá, byly splněny⁽³⁹⁾. V daném případě Německo nepodalo dostatečné informace umožňující Komisi posoudit údaje z hlediska těchto pokynů a německé orgány neposkytly dostatečnou dokumentaci, která by Komisi umožnila posoudit tuto podporu z hlediska ostatních forem slučitelné pomoci uvedených v bodě 126, a to i přes informace poskytnuté Komisí v bodě 44 rozhodnutí o zahájení vyšetřovacího řízení.

(144) Opatření podpory, jejichž slučitelnost je třeba posuzovat přímo podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU, musí být prováděna restriktivně. Je nutno dát jasné najevo, že kladné účinky podpory převažují nad škodlivými dopady, které podpora může mít na hospodářskou soutěž a řádné fungování vnitřního trhu. Jednostranná opatření státní podpory, která mají pouze zlepšit finanční situaci producentů, ale v žádném případě nepřispívají k rozvoji odvětví, tato kritéria nenaplnují, a tudíž představují provozní podporu, která je s vnitřním trhem neslučitelná.

(145) Z výše uvedených důvodů nevyhovuje podpora poskytnutá společnosti GfW ve formě úvěru žádné z možných výjimek podle čl. 107 odst. 3. Představuje proto podporu, která je s vnitřním trhem neslučitelná.

(146) Žádné další výjimky podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy o fungování EU nelze uplatnit.

VII. ZÁVĚRY

(147) Z výše uvedených důvodů Komise konstatuje, že úvěr poskytnutý společnosti GfW nelze považovat za slučitelný s vnitřním trhem. Komise zároveň konstatuje, že Německo uplatnilo dané opatření protiprávně.

(148) Z výše uvedených důvodů Komise konstatuje, že následné podřízení pohledávek a zřeknutí se pohledávek a budoucích úrokových plateb nepředstavuje státní podporu ve prospěch společnosti GfW ani ve prospěch vinařských podniků a obchodníků s vínem.

(149) Z výše uvedených důvodů Komise konstatuje, že nákup hroznového moštu se uskutečnil za tržní ceny a v souladu s běžnou obchodní praxí, a nepředstavuje proto státní podporu pro vinařské podniky a obchodníky s vínem.

(150) Pokud je neoprávněně poskytnutá státní podpora shledána neslučitelnou s vnitřním trhem, přirozeným důsledkem toho je, že tato podpora by měla být vrácena, aby se – pokud možno – obnovilo konkurenční postavení, které existovalo, než byla podpora poskytnuta.

(151) Vzhledem k tomu, že žádný právní nástupce společnosti GfW neexistuje, navrácení finančních prostředků není podle ustálené judikatury možné⁽⁴⁰⁾,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpora ve výši rozdílu mezi úctovanou úrokovou sazbou z úvěru poskytnutého společnosti GfW a tržní úrokovou sazbou včetně rizikové přírážky, která měla být zaúčtována k úvěru, protiprávně poskytnutá Německem v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie ve prospěch společnosti Gesellschaft für Weinabsatz Pfalz GmbH je neslučitelná s vnitřním trhem.

Článek 2

Podřízení a prominutí pohledávek ze strany fondu WAK nepředstavuje podporu pro společnost GfW ani pro vinaře a obchodníky ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 3

Nákup hroznového moštu v roce 1999 společností GfW nepředstavuje podporu pro vinaře a obchodníky ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 4

Německo nemusí od příjemce získat zpět podporu uvedenou v článku 1 vzhledem k tomu, že se příjemce nachází v platební neschopnosti a byl zrušen a vymazán z obchodního rejstříku a žádný právní nástupce neexistuje.

Článek 5

Toto rozhodnutí je určeno pro Spolkovou republiku Německo.

V Bruselu dne 29. června 2011.

Za Komisi
Dacian CIOLOȘ
člen Komise

⁽³⁹⁾ Soud prvního stupně, 15.6.2005, *Regione autonoma della Sardegna v. Komise*, T-171/02, Sb. rozh. II-2123, bod 129.

⁽⁴⁰⁾ ESD, 2.7.2002, *Komise v. Španělsko (Magefesa)*, C 499/99, Sb. rozh. I-6031.